

Emne/ tema	Faglige problemstillinger	Faglige begreber/områder	Tekster og andre udtryksformer	Kompetenceområder	Foreløbige læringsmål
Munke og klostre	<p>Hvilken rolle spillede klosteret i middelalderens samfund? Hvad er en munk? Hvad er en nonne?</p> <p>Hvilken rolle spillede kalkmalerierne i middelalderen?</p> <p>Hvilke historier forestiller kalkmalerierne?</p>	<p>Klosterliv og munkeregler</p> <p>Benedikt af Nursia</p> <p>Feltundersøgelse</p> <p>Kalkmalerier, undersøgelse og produktion</p>	<p><i>Liv og religion 5</i>, s. 4-13. Hele forløbet kan med fordel afvikles i samarbejde med historie</p> <p>Tidslinje, s. 13 i <i>Liv og religion 5</i></p> <p><u>Supplerende materiale:</u> "Kloster og kirke" på hjemmesiden Klosterliv og middelalder, udviklet af vestmuseum.dk</p> <p>Hjemmesiden Kalkmalerier.dk</p> <p>Feltundersøgelse: Besøg en lokal kirke med kalkmalerier og find bibelske personer på væggen. Brug app'en Troen på væggen, eller Øret til væggen, begge udviklet af Nationalmuseet</p>	<p>Kristendom (kristendommens historie)</p> <p>Livsfilosofi og etik (sprog og skriftsprog)</p> <p>Bibelske fortællinger (fortælling og kultur)</p>	<p>Kan forklare klosterets rolle i middelalderens samfund</p> <p>Kan forklare kalkmaleriernes funktion i middelalderen</p> <p>Kan beskrive 5-10 træk ved kristendommen i middelalderen, som er anderledes end kristendommen i dag</p> <p>Kan identificere bibelske personer fra både Det Nye og Det Gamle Testamente på væggen i kirken</p> <p>Kan lave sit eget kalkmaleri sammensat af bibelske personer og historier som en billefortælling med lyd, brug fx programmet Slideshows fra SkoleTube</p>
Symboler	<p>Hvad er symboler?</p> <p>Hvad symboliserer vand?</p> <p>Hvilke symboler har de forskellige religioner?</p> <p>Hvilke symboler finder vi i kunsten?</p>	<p>Religiøse symboler</p> <p>Vand som symbol</p> <p>Symboler i religionerne</p> <p>Symboler og kunst</p>	<p><i>Liv og religion 5</i>, s. 14-23</p> <p>Maleri: "Hvedemark med krager" s. 23 i <i>Liv og religion 5</i> og s. 168-69 i <i>Læreren bog til liv og religion 5</i></p> <p><u>Supplerende materiale:</u> Artikel Oversigt over religiøse symboler på religion.dk</p>	<p>Kristendom (kristne udtryk)</p> <p>Ikke-kristne religioner og livsopfattelser (fremtrædelsesformer)*</p>	<p>Kan give eksempler på forskellige symboler og deres betydning</p> <p>Kan nævne min 5 symbolske betydninger af vand</p> <p>Kan koble de fem verdens religioner med deres vigtigste symbol/kendetegn</p>

			Mest til læreren: Bogen <i>Kunst og kristendom – eller jagten på den hemmelige kode</i> af John Rydahl, Alinea 2011		<p>Kan forklare, hvorfor de fem religioner netop har dette særlige symbol/kendetegn</p> <p>Kan give eksempler på symbolers betydning i kunsten bl.a. "Hvedemark med krager" af Van Gogh</p>
Hvornår er man lykkelig?	<p>Hvad er lykke? Hvad gør mennesker lykkelige? Er der forskel på, hvad der gør folk lykkelige?</p> <p>Findes der ting og handlinger, der frembringer lykke?</p> <p>Er man lykkelig, når man har penge og magt?</p> <p>Er danskerne verdens lykkeligste?</p>	<p>At være lykkelig</p> <p>Ritualer og lykketing</p> <p>Filosofi</p> <p>Penge, magt og lykke</p>	<p><i>Liv og religion 5</i>, s. 24-32</p> <p>Maleri: "Skolen i Athen", s. 28 i <i>Liv og Religion 5</i> og s. 176 i <i>Læreren bog til Liv og religion 5</i></p> <p>Eventyrene: <i>Konen i muddergrøften og Lykke Hans</i>, s. 32 i <i>Liv og religion 5</i> og s. 181 i <i>Læreren bog til Liv og religion 5</i></p> <p><u>Supplerende materiale:</u> Tv-dokumentar: <i>Bhutan – Rejsen mod lykke</i>, DR 2 2011</p> <p>TV-dokumentar: <i>Ka-ching – Rigdom og lykke</i>, DR Ultra 2015</p>	<p>Livsfilosofi og etik (livsfilosofi, trosvalg og tilværelsestyndning samt sprog og skriftsprog)</p>	<p>Kan give eksempler på forskellige former for lykke</p> <p>Kan finde ligheder og forskelle på lykke i de to eventyr <i>Konen i muddergrøften</i> og <i>Lykke Hans</i></p> <p>Kan sammenligne lykke i Danmark med lykke i Bhutan</p> <p>Kan forholde sig til, hvorvidt penge gør mennesker lykkelige</p>
Lignelser på spil	<p>Hvad er en lignelse?</p> <p>Er lignelser forbeholdt kristendommen?</p> <p>Hvornår er noget rigtigt og forkert?</p>	<p>Lignelser</p> <p>Det nye Testamente</p> <p>Jesus</p> <p>Etik – pligtetik og nytteetik</p>	<p><i>Liv og religion 5</i>, s. 33-43</p> <p>Lignelsen om de to mænd, s. 192 i <i>Læreren bog til Liv og religion 5</i></p> <p><u>Supplerende materiale:</u> Tegneserier: <i>Manga Messias – historien om Jesus</i>, Bibelselskabet 2008</p> <p>Billedbog: <i>Lignelser – historier som Jesus fortalte</i>, Klematis 2000</p>	<p>Bibelske fortællinger (fortælling og livsdyndning samt fortælling og kultur)</p> <p>Livsfilosofi og etik (etik, sprog og skriftsprog)</p>	<p>Kan genfortælle udvalgte lignelser</p> <p>Kan finde forskellige udlægninger af samme lignelse i bl.a. billedbøger og tegneserier.</p> <p>Kan sammenligne to parallelle lignelser, én kristen og én ikke-kristen</p>

					Kan diskutere, om noget er rigtigt eller forkert
Skal vi hjælpe?	<p>Hvad er hjælp for en størrelse?</p> <p>Hvad er ansvar?</p> <p>Hvad er pligt?</p> <p>Hvordan forholder forskellige religioner sig til det at hjælpe?</p> <p>Hvem og hvordan hjælpes mennesker i nød?</p> <p>Hvad kan man selv gøre for at hjælpe folk i nød?</p>	<p>Hjælpsomhed</p> <p>Ansvar og pligt</p> <p>Næstekærlighed</p> <p>De fem søjler</p> <p>Sura 4</p> <p>Hjælpeorganisationer</p>	<p><i>Liv og religion 5</i>, s. 44-53</p> <p><i>At hjælpe er at vide kærlighed</i> s. 47 og <i>En muslim skal vise omsorg for verden</i> s. 50 i <i>Liv og religion 5</i></p> <p><u>Supplerede materiale:</u> Artikler om nødhjælp: "Når katastrofen rammer" og "Hvad gør Red Barnet?" (4.-6. kl.) på megafonen.redbarnet.dk</p> <p>Hjemmesider: Læs mere om Røde Kors på skoleshop.rodekors.dk samt læs mere om Folkekirkens Nødhjælp på www.noedhjælp.dk</p> <p>Bog: <i>Nødhjælp</i> af Nina Sahl, De store fagbøger, Gyldendal 2014</p> <p>Tv-udsendelse: <i>Min afrikanske ged</i>, DR2 2009, 20 min.</p>	<p>Livsfilosofi og etik (livsfilosofi)</p> <p>Kristendom (kristne grundbegreber)</p> <p>Ikke-kristne religioner og livsopfattelser (grundbegreber)*</p>	<p>Kan give eksempler fra deres eget liv på, at de har fået hjælp eller har hjulpet nogen</p> <p>Kan diskutere sammenhængen mellem ansvar, hjælp og pligt i konkrete situationer</p> <p>Kan sammenligne en kristen og en islamisk forståelse af hjælp</p> <p>Kan give eksempler på, hvordan forskellige hjælpeorganisationer arbejder og hjælper</p>
Hvor gemmer sandheden sig?	<p>Hvor gemmer sandheden sig?</p> <p>Hvad er sandhed?</p> <p>Er sandheden bestemt af Gud?</p> <p>Hvad er meningen med livet?</p> <p>Findes der en sandhed i naturvidenskaben?</p>	<p>Sandhed og løgn</p> <p>Værdier og livets mening</p> <p>Astrologi</p> <p>Næstekærlighed</p> <p>Koranen og muslimske leveregler</p> <p>Yoga og meditation</p> <p>Sandhed og videnskab</p>	<p><i>Liv og religion 5</i>, s. 54-64</p> <p>Billederne s. 59, 60 og 61 i <i>Liv og religion 5</i> samt s. 223-225</p> <p><u>Supplerende materiale:</u> Dokumentar: <i>Den bevægede jord</i> af Lars Becker-Larsen, 2009, 50 min. (Filmcentralen)</p> <p>Tv-dokumentar: <i>Horoskoper, fup eller fakta</i>, DR 2 2011, 30 min.</p>	<p>Livsfilosofi og etik (etik samt trosvalg og tilværelsestyndning)</p>	<p>Kan forklare begreberne sandhed og løgn ud fra deres egen livsverden.</p> <p>Kan give eksempler på forskellige opfattelser af begrebet sandhed</p> <p>Kan sammenligne de store verdensreligioners forhold til begrebet sandhed ud fra billederne i bogen</p>

Forslag til årsplan til *Liv og religion 5*

					Kan diskutere sandhedsbegrebet i forhold til naturvidenskab
--	--	--	--	--	---

*Kompetenceområdet: Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser findes først i Fælles Mål for 7.-9. klasse, men ifølge vejledningen for faget kan kompetenceområdet inddrages i hele skoleforløbet.